

17.09.2012

Kj/11

§ 993

V Kj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite muslimien hautauspalveluista

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunto 27.8.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Ilkka Taipale ja 5 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin muslimien hautauspalveluihin liittyen muslimivainajien pesupaikan tai -tilojen järjestymiseksi. Muslimien uskontoon kuuluu aloitteen mukaan pakollisena osana vainajan pesu ennen hautausta tai siinä tapauksessa jos se ei ole mahdollista, niin edellisenä iltana.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa lähtökohtana olevan suomalainen käytäntö, että omaiset sopivat hautaustoimiston kanssa hautauksesta ja siihen liittyvien erityisvalmisteluiden järjestelystä.

Suomen Somaliliitto ry on ollut talvella 2012 yhteydessä terveyskeskukseen, joka on yhteistyössä kiinteistöviraston

tilakeskuksen etsinyt nykyistä terveyskeskuksen käytettävissä olevista tiloista sopivia tiloja vainajien pesua varten. Tilakeskuksella ei ole tällä hetkellä tarjolla myöskään muita sopivia tiloja tähän tarkoitukseen.

HUS-kuntayhtymän lausunnon mukaan se on valmis selvittämään mahdollisuutta järjestää tilat Haartman instituutin obduktiotiloissa. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä asianmukaisten tilojen löytymistä muslimivainajien pesua varten ja neuvottelujen käynnistämistä HUS-kuntayhtymän kanssa yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunto 27.8.2012

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.09.2012 § 930

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 24.8.2012

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipale ja viisi muuta valtuutettua ovat tehneet 29.2.2012 kaupunginvaltuustolle aloitteen koskien muslimien hautauspalveluja Helsingissä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Talous- ja suunnittelukeskus viittaa terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että terveyskeskuksen tilahallinto on käynyt kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa neuvottelun, jossa on etsitty nykyisistä terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista käyttötarpeeseen sopivia tiloja. Sopivia tiloja, jossa olisi vesipiste ja lattiakaivo, ei löytynyt. Soveltuvan tilan rakentaminen on kallista eikä tarkoitukseen ole varattu rahoitusta. Ko. tilat vaativat lisäksi hyvin selkeät logistiset järjestelyt, jotta kulku tiloihin olisi mahdollisimman helppoa ja myös muun toiminnan kannalta häiriötöntä ja turvallista. Sopivia tiloja ei ole löytynyt terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista helmikuussa tehdyssä 2012 kartoituksessa.

Tilakeskuksella ei viimeisimmän tiedon mukaan ole tälläkään hetkellä tarjolla aloitteen mukaiseen vainajien pesuun soveltuvia tiloja tarjolla olevien vapaiden tilojen sijaitessa rakennusten asuinrakennusten kivijaloissa. Jatkossakin Suomen Muslimiliitto ry:n voi tiedustella vapaiden markkinoiden ohella myös kaupungilta mahdollisesti vapautuvia tiloja.

Sosiaalivirastolta saadun tiedon mukaan, se selvittää omiin hautauspalveluiden kilpailutukseen liittyen, voidaanko niihin seuraavalla kerralla sisällyttää myös muslimien hautaukseen liittyvät erityistarpeet.

Lisätiedot

Viljakainen Juha, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 08.05.2012 § 170

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipale ja viisi muuta valtuutettua ovat tehneet 29.2.2012 kaupunginvaltuustolle aloitteen koskien muslimien hautauspalveluja Helsingissä. Asiasta on pyydetty ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 4.5.2012 mennessä. Lausunnon valmisteluun on pyydettyäessä saatu lisäaikaa 10.5.2012 asti.

Aloitteessa todetaan, että muslimien uskontoon kuuluu pakollisena osana vainajan pesu ennen hautausta. Aloitteessa todetaan edelleen, että valitettavasti tällä hetkellä vainaja voidaan joutua viemään kotiin pestäväksi, koska ei Helsingin sairaaloissa eikä Helsingissä sijaitsevilla HUS-kuntayhtymän sairaaloissa ole mahdollista järjestää vainajia varten pesupaikkaa. Suomen Muslimiliitto ry olisi halukas

esimerkiksi vuokraamaan vainajia varten pesutilan, mutta aloitteessa todetaan, että se on vaikeaa islamilaiselle järjestölle.

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suomen Islamilaisen Neuvoston mukaan Suomessa on kasvava islamilainen yhteisö, joka koostuu eri maista tulleista muslimeista ja suomalaisista käännyneistä. Suomessa arvioidaan olevan noin 45 000 muslimia. Islaminuskon mukaisissa hautajaisissa on monia erityispiirteitä, jotka alkavat vainajan käsittelystä. Vainajan omaiset tai sukulaiset vastaavat hautaamiseen liittyvien toimenpiteiden toteutuksesta ja hautaus pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti, mikäli suinkin mahdollista kuolemaa seuraavana päivänä.

Suomen Islamilaisen Neuvoston hautausmaalautakunnan mukaan ennen hautaamista muslimivainajalle tehdään rituaalinen pesu. Vainaja pestään runsaalla, yleensä juoksevalla vedellä. Veden tulee poistua pesualustalta helposti. Pesu tehdään islamin ohjeiden mukaisesti. Pesun suorittavat yleensä vainajan omaiset ja ellei näitä ole, muut samanuskoiset. Läsniä voivat olla yleensä vain muslimit. Vainajan pesu suoritetaan hautauspäivänä. Vainaja kuljetetaan suoraan pesupaikalta hautausmaalle. Islamilaisissa maissa muslimit haudataan ilman arkkuja, Suomessa arkuissa tms.

Ympäristölautakunta toteaa, että islamin uskoisten tulisi voida järjestää Helsingissä uskonsa mukaiset hautajaiset, johon kuuluu oleellisena osana vainajan pesu. Ympäristölautakunta toimii terveydensuojeluviranomaisena, ja ottaa kantaa vainajien pesuun varattuun tilaan terveydensuojelulain nojalla. Toiminta tulee järjestää siten, että mahdollisten terveyshaittojen syntyminen ehkäistään. Toiminnasta tulee tehdä terveydensuojelulain 13 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus ennen toiminnan aloittamista terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi selvitykset toimintaan varatun paikan sijainnista, harjoitettavasta toiminnasta, vedenhankinnasta, ilmanvaihdosta, viemäroinnista ja jätehuollosta sekä terveyshaitan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja mahdolliset toimenpiteet terveyshaitan estämiseksi.

Terveydensuojeluasetuksessa säädetään ruumiin käsittelystä, säilyttämisestä ja kuljettamisesta seuraavaa: Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle. Muualla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista. Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Asetuksen mukaan vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa. Tuhkaaminen ei kuitenkaan kuulu islamilaiseen hautaamiseen.

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että muslimivainajia varten on asianmukainen pesutila. Pesutila voisi olla esimerkiksi muslimiuskoisten hautausmaan yhteyteen rakennettu asianmukainen tila tai muu erillinen tila, joka soveltuisi tähän tarkoitettuun toimintaan. Ympäristölautakunta toteaa edelleen, että muslimivainajan siirtäminen kotiin ja siellä tehtävä vainajan pesu ei ole hyväksyttävää toimintaa mahdollisen tartuntavaaran takia.

Esittelijä

kaupungineläinlääkäri
Riikka Åberg

Lisätiedot

Leea Kultanen, johtava terveystarkastaja, puhelin: +358 9 310 31522
leea.kultanen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 17.04.2012 § 92

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta ”Muslimien hautauspalvelut Helsingissä” seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Muslimivainajan pesu on suoritettava välittömästi ennen hautausta ja jos se ei ole mahdollista, niin edellisenä iltana. Muilla uskonnoilla ei ole vastaavaa veloitetta vainajien pesuun.

Helsingin terveystieteiden johtoryhmä on käsitellyt muslimivainajien pesuja linjatessaan sairaaloiden kappeleiden ja kylmätilojen käytön periaatteita vuonna 2009. Silloin johtoryhmässä tehty päätös oli, että erilaisiin jäähyväisjuhlamenoihin, kuten ruumiinvalvoijain, tai uskonnollisiin hautauspalveluihin, kuten vainajapesu, ei voida varata sairaaloissa erillistä tilaa. Vuodeosastoilla voidaan mahdollisuuksien mukaan sopivien tilojen niin salliessa mahdollistaa muslimivainajien pesut. Sairaala ei osallistu vainajapesujen erityisjärjestelyihin eikä sisäisiin kuljetuksiin.

Suomessa yleinen käytäntö on, että omaiset sopivat hautausseuran kanssa hautauksesta ja siihen liittyvien erityisvalmistelujen järjestelyistä. Sairaalan kylmätilojen yhteydessä on pieni kappeli, jossa omaiset voivat jättää läheiselleen jäähyväiset.

Suomen lainsäädännössä ei esim. vainajanpesulle tai vainajan käsittelylle yleensäkään esitetä erityisiä vaatimuksia, vaan terveydensuojeluasetuksessa todetaan yleisellä tasolla, että vainajan käsittelyn, säilyttämisen, kuljettamisen ja hautaamisen tulee toteutua asianmukaisesti. Hautaustoimilaissa määrätään, että vainajan ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava, ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla sekä vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

Aikaisemmin muslimien pesut voitiin suorittaa HUSLABin patologian yksikön vuokraamassa Auroran sairaalan vainajien säilytystilassa. Mahdollisuus käyttää näitä tiloja muslimivainajien pesuun päättyi HUSLABin lopetettua obduktiotoiminnan Aurorassa ja irtisanottua tilan vuokrasopimuksen.

Hjelt-instituutti teki päätöksen keskittää Etelä-Suomen alueen oikeuslääketieteelliset ruumiinavaukset instituutin tiloihin Helsingissä 1.9.2011 lähtien, jolloin mahdollisuus säilyttää muita vainajia oikeuslääketieteen laitoksen tiloissa loppui. Tämän päätöksen johdosta Helsingin terveyskeskuksen vainajien kylmäsäilytystilojen käyttöä tarkennettiin kesällä 2011 ja HUSilta vapautuneet vainajien säilytystilat Auroran sairaalassa otettiin toimitusjohtajan päätöksellä Helsingin terveyskeskuksen vainajien säilytyksen lisätilaksi 1.9.2011 lähtien.

Suomen Muslimiliitto ry. on ollut yhteydessä terveyskeskukseen ja on myös lähettänyt talvella 2012 kirjeen, jossa se tuo esille muslimivainajien pesuihin liittyvät vaikeudet. Kirjeen mukaan tilanne on tällä hetkellä se, että vainaja saatetaan joutua viemään kotiin pestäväksi. Suomen Muslimiliitto ry. haluaisi ratkaista asian mahdollisimman pian yhteistyössä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa, koska ongelma koskee myös niitä vantaalaisia tai espoolaisia, jotka kuolevat Meilahden sairaalassa.

Suomen Muslimiliitto ry. ilmoitti kirjeessään olevansa myös valmis vuokraamaan pienen tilan, missä pesut voitaisiin suorittaa, joko niin että tila olisi vain tätä käyttöä varten tai siten, että käytöstä maksettaisiin kertakorvaus. Liiton näkemys on, että tilan pitäisi olla tarkoitukseen soveltuva, esim. sairaalan, hoitokodin tms. yhteydessä tai muu erillinen tarkoitukseen soveltuva tila. Terveyskeskus on yhteistyökokouksessa kiinteistöviraston kanssa tuonut esiin myönteisen suhtautumisensa siihen, että Suomen Muslimiliitto ry:lle voitaisiin vuokrata vainajien pesuun soveltuva tila.

Terveyskeskuksen tilahallinto on käynyt kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa neuvottelun, jossa on etsitty nykyisistä terveyskeskuksen

17.09.2012

Kj/11

käytössä olevista tiloista käyttötärpeeseen sopivia tiloja. Sopivia tiloja, jossa olisi vesipiste ja lattiakaivo, ei löytynyt. Soveltuvan tilan rakentaminen on kallista eikä tarkoitukseen ole varattu rahoitusta. Ko. tilat vaativat lisäksi hyvin selkeät logistiset järjestelyt, jotta kulku tiloihin olisi mahdollisimman helppoa ja myös muun toiminnan kannalta häiriötöntä ja turvallista. Terveyskeskus on ohjannut Suomen Muslimiliitto ry:tä tiedustelemaan mahdollisia tiloja myös sosiaalivirastolta sekä yksityisistä terveydenhuoltoyrityksiltä.

Yhtyen terveyskeskuksen jo ilmoittamaan kannanottoon terveyslautakunta toteaa pitävänsä perusteltuna, että kiinteistövirasto pyrkii etsimään muslimivainajien pesutiloiksi soveltuvat tilat ja antaa ne vuokralle Suomen Muslimiliitto ry:lle. Sopivia tiloja ei ole löytynyt terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista helmikuussa tehdyssä 2012 kartoituksessa. Terveyskeskuksella ei myöskään ole rahoitusta soveltuvien tilojen rakentamiseen eikä ylläpidolle. Lyhyestä vastausajasta johtuen neuvotteluja ei ole voitu käydä Espoon ja Vantaan kanssa yhteisen muslimien vainajapesutilan löytämiseksi.

Terveysvaikutusten arviointi:

Vainajien käsittelyyn tai itse hautaamiseen liittyvät jäähyväisjuhlamenot tai hautaamisen erityisvalmistelut liittyvät uskonnollisiin tai kulttuurisiin velvoitteisiin ja ovat merkityksellisiä vainajan suvulle ja muille läheisille. Näiden velvoitteiden toteutumisella uskonnon ja kulttuurin edellyttämällä tavalla edistää näiden henkilöiden hyvinvointia ja terveyttä."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi